

281). Wel werden deputaten benoemd om de gewijzigde Concept Acte van een Memorie van Toelichting te voorzien en aan de kerken toe te zenden. Tegen deze achtergrond werd - met algemene stemmen - besloten de kerkvereniging 'aanhangig te houden' (id. art. 282).

Het is opmerkelijk om te zien hoe de Concept-Acte (als contract!) zowel in de kerken als in de pers bij de Christelijke Gereformeerde Kerk in eerste instantie tot zeer kritische discussies leidde: Het is een dolerend stuk; gereglementeerde verdeeldheid; de Christelijke Gereformeerde Kerk valt uiteen; velen zullen niet meegaan, etc.²²

In de daarop volgende periode van bezinning leidde de Acte echter ook in deze kring tot de overtuiging: Zó moeten wij als kerken niet met elkaar omgaan! Dat bleek uit de reacties van de provinciale synoden op de CG-synode van Leeuwarden 1891.

Daarin werd gesteld:

De gedeeldheid mag niet bestendigd worden; de Concept-Acte moet terzijde gelegd; het Reglement van 1869 kan 'overgaan' in de Dordtse Kerkorde als de 'algemene goederen en fondsen onzer kerk gewaarborgd blijven'; wanneer ineensmelting 'regel' wordt kunnen plaatselijke toestanden 'gedragen' worden, etc. Wel moet het beginsel van de eigen kerkelijke opleiding gehandhaafd blijven (acta, art. 132).

Naast de angst voor de grote twist, die in de Christelijke Gereformeerde Kerk dreigde te ontstaan als de vereniging niet zou doorgaan, werden deze heroverwegingen ook bevorderd door de milde besluiten, die de Nederduitse Gereformeerde synode te Leeuwarden een jaar tevoren genomen had om de onderhandelingen weer op gang te brengen.

Weliswaar betreurden de Nederduits Gereformeerde Kerken dat de Christelijke Gereformeerde Kerk geen gelegenheid had gevonden om óók in Leeuwarden terzelfder tijd - in buitengewone zitting - samen te komen. Dat werd als een 'pijnlijke teleurstelling' ervaren. Maar ook werd - met het oog op de recente ervaringen - gesteld 'dat het tot niets leiden zou om de onderhandelingen ... op de oude voet te hernieuwen'.

Er werd nu ten behoeve van een vereniging op classicaal en synodaal vlak 'een bredere grondslag' aangeboden op grond van eenheid in belijdenis en kerkregering. Van haar kant stelde de synode 'thans geen ander beding'. Wel werd er nadruk op gelegd om een 'spoedige hereeniging' na te streven (acta Nederduits

22. Over de synodale beoordeling, zie acta Christelijke Gereformeerde Kerk Assen/Kampen 1889, 26-27. Over de landelijke bladen, E.D. Kraan, a.w., 246.